

LIETUVOS RESPUBLIKOS APLINKOS MINISTERIJA

Biudžetinė įstaiga, A. Jakšto g. 4, LT-01105 Vilnius,
tel. 8 626 22252, el. p. info@am.lt, https://am.lrv.lt.
Duomenys kaupiami ir saugomi Juridinių asmenų registre, kodas 188602370

Lietuvos Respublikos Vyriausybei

2023-

Nr.

I

Nr.

DĖL PATIKSLINTO NUTARIMO NR. 18 PAKEITIMO PROJEKTO

Aplinkos ministerija teikia po 2023 m. gruodžio 19 d. Tarpinstitucinio pasitarimo patikslintą Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2006 m. sausio 11 d. nutarimo Nr. 18 „Dėl Gaminių ir (ar) pakuočių atliekų tvarkymo organizavimo licencijavimo taisyklių patvirtinimo“ (toliau – Licencijavimo taisyklės) pakeitimo projektą (toliau – Nutarimo projektas).

Nutarimo projektas patikslintas pagal Vyriausybės kanceliarijos Teisės grupės pastabas ir pasiūlymus.

Nutarimo projektas parengtas atsižvelgus į gaminių ir pakuočių atliekų tvarkymo organizavimo licencijavimą reglamentuojančias Atliekų tvarkymo įstatymo aštuntojo⁸ skirsnio nuostatas ir Specialiųjų tyrimų tarnybos 2020 m. gruodžio 28 d. išvadoje dėl korupcijos rizikos analizės atliekų tvarkymo veiklos srityse¹ (toliau – STT išvada) pateiktas pastabas ir pasiūlymus.

STT išvadoje konstatuota, kad licencijuotoms gamintojų ir importuotojų organizacijoms (toliau – organizacijos) privalo ne tik vykdyti Atliekų tvarkymo įstatymo 34²⁶ straipsnio 1 dalyje nustatytas gaminių ir pakuočių atliekų tvarkymo organizavimo veiklos licencijavimo sąlygas, bet ir laikytis kitų Atliekų tvarkymo įstatymo 34²² straipsnyje nustatytų reikalavimų, pvz., gaminių ar pakuočių atliekų tvarkymo organizavimo veiklą vykdyti tik gavus atitinkamą gaminių ar pakuočių atliekų tvarkymo organizavimo licenciją (Atliekų tvarkymo įstatymo 34²² straipsnio 4 dalis), priimti visus pageidaujančius į ją stoti ar su ja pasirašyti sutartį gamintojus ir (ar) importuotojus (Atliekų tvarkymo įstatymo 34²² straipsnio 6 dalis), ne mažiau kaip 3 proc. gautų pajamų skirti visuomenės švietimui ir informavimui atliekų tvarkymo klausimais (Atliekų tvarkymo įstatymo 34²² straipsnio 10 dalis), neveikti atliekų tvarkytojų ar su jais susijusių subjektų naudai ar interesams (Atliekų tvarkymo įstatymo 34²² straipsnio 12 dalis). Tačiau teisės aktuose aiškiai nenustatyta, kas turėtų prižiūrėti ir kontroliuoti šių licencijuojamos veiklos sąlygoms nepriskirtų organizacijoms nustatytų pareigų vykdymą. Dalis kontrolės ir priežiūros klausimų gali būti išspręsti civilinės teisės priemonėmis, pvz., teikiant ieškinius dėl pažeistų teisių gynimo. Tačiau kai kurie klausimai gali būti susiję su viešuoju interesu, todėl turėtų būti aiškiai nustatyta, kuri valstybės įstaiga ko privalo imtis.

Vadovaujantis Atliekų tvarkymo įstatymo 34²⁸ straipsnio 1 dalies 3 punktu, paaiškėjus, kad organizacija nevykdo Atliekų tvarkymo įstatymo 34²² straipsnio 2, 3, 6, 7, 9, 10, 11, 12, 14 dalyse nustatytų reikalavimų, organizacija išpėjama apie galimą licencijos galiojimo sustabdymą.

Atsižvelgiant į tai, kas išdėstyta, tikslinamas Licencijavimo taisyklių 12 punktas (11 punktas naujoje Licencijavimo taisyklių redakcijoje), numatant, kad licencijuojamos veiklos priežiūrą vykdanči institucija privalo prižiūrėti, ar organizacijos laikosi Atliekų tvarkymo įstatymo 34²² straipsnio 4, 10, 14 dalyse išvardytų organizacijoms taikomų reikalavimų; nustačiusi, kad organizacija nesilaiko šių reikalavimų – per 3 darbo dienas nuo šių aplinkybių nustatymo apie tai informuoti licencijas išduodančią instituciją, šių reikalavimų nesilaikymo atvejus skelbti savo interneto svetainėje.

¹ Prieiga per internetą: https://stt.lt/data/public/uploads/2021/01/kra_atlieku-tvarkymas-2020-12.pdf

Norint Aplinkos apsaugos departamentui prie Aplinkos ministerijos suteikti laiko pasiruošti vykdyti Atliekų tvarkymo įstatymo 34²² straipsnio 4, 10, 14 dalyse išvardytų reikalavimų laikymosi priežiūrą, numatoma, kad tokią priežiūrą numatančios Nutarimo projekto nuostatos įsigalioja 2024 m. kovo 1 d.

Pasikeitus Atliekų tvarkymo įstatymo aštuntojo⁸ skirsnio „Gaminių ir (ar) pakuočių atliekų tvarkymo organizavimo licencijavimas“ straipsnių numeracijai, aktualioje Licencijavimo taisyklių redakcijoje pateiktos netikslios Atliekų tvarkymo įstatymo straipsnių nuorodos. Atsižvelgiant į tai, Nutarimo projektu keičiamos Licencijavimo taisyklės pateikiant tikslias aktualias Atliekų tvarkymo įstatymo nuostatų nuorodas.

Nutarimo projektas 2023 m. rugsėjo 18 d. teiktas išvadoms gauti (registracijos TAIS Nr. 23-7868(3) Ekonomikos ir inovacijų ministerijai, Teisingumo ministerijai, Specialiųjų tyrimų tarnybai, Aplinkos apsaugos agentūrai, Aplinkos apsaugos departamentui prie Aplinkos ministerijos, Lietuvos savivaldybių asociacijai, Lietuvos pramonininkų konfederacijai, Lietuvos verslo konfederacijai, Lietuvos prekybos įmonių asociacijai, Lietuvos prekybos, pramonės ir amatų rūmų asociacijai, Aplinkosaugos koalicijai, VšĮ „Žiedinė ekonomika“, Gamintojų ir importuotojų asociacijai „Gamtos ateitis“, VšĮ „Žaliojo taškas“, asociacijai „EEPA“, VšĮ Elektronikos gamintojų ir importuotojų organizacijai, Autogamintojų ir importuotojų asociacijai, Gamintojų ir importuotojų asociacijai, VšĮ Padangų importuotojų organizacijai, VšĮ „PATS LT“. Pastabas ir pasiūlymus Nutarimo projektui pateikė Ekonomikos ir inovacijų ministerija, Teisingumo ministerija, Specialiųjų tyrimų tarnyba, VšĮ „Žaliojo taškas“ ir asociacija „EEPA“. Pastabų neturėjo Aplinkos apsaugos departamentas prie Aplinkos ministerijos. Kitos institucijos per nustatytą terminą pastabų ir pasiūlymų nepateikė.

Atsižvelgus į minėtų institucijų pastabą, Nutarimo projekte atsisakyta nuostatų, kad gamintojų ir importuotojų organizacija, kuriai gaminių ar pakuočių atliekų tvarkymo organizavimo licencija panaikinta, nes organizacija nepanaikino nustatytų pažeidimų ar pateikė suklaidotus dokumentus, prašymą išduoti naują licenciją gali teikti ne anksčiau kaip po 6 mėnesių, kai buvo panaikinta išduota licencija. Šios nuostatos perkeltos į Atliekų tvarkymo įstatymo pakeitimo projektą, kuris, patikslinus pagal suinteresuotų institucijų pastabas ir pasiūlymus, 2023 m. lapkričio 27 d. pateiktas Vyriausybei (registracijos TAIS Nr. 23-1237(3)). Be to, atsižvelgus į Ekonomikos ir inovacijų ministerijos pastabą, Nutarimo projekte Licencijavimo taisyklių 12 punktas papildytas nuostatomis, kad prašymas išduoti gaminių ar pakuočių atliekų tvarkymo organizavimo licenciją gali būti teikiamas per Paslaugų įstatyme nurodytą kontaktinį centrą.

Iš dalies atsižvelgta į Ekonomikos ir inovacijų ministerijos pastabą, kad Licencijavimo taisyklėse turi būti numatyta galimybė prašymą išduoti licenciją pateikti ne tik per Vieningą gaminių, pakuočių ir atliekų apskaitos informacinę sistemą (toliau – GPAIS), bet ir kitais būdais, nurodytais Lietuvos Respublikos viešojo administravimo įstatymo 11 straipsnio 2 dalyje (per E. pristatymo sistemą, kitomis elektroninių ryšių priemonėmis, paštu, kreipiantis asmeniškai arba per atstovą). Neatsižvelgta į asociacijos „EEPA“ siūlymą tikslinti Nutarimo projekto nuostatas, nes, asociacijos nuomone, Atliekų tvarkymo įstatymo 34²² straipsnio 10 ir 14 dalys nesusijusios su licencijuojamos veiklos priežiūra. Argumentai, kodėl atsižvelgta iš dalies ir neatsižvelgta į minėtas pastabas ir pasiūlymus, pateikti derinimo pažymoje.

Manome, kad Viešojo administravimo įstatymo 11 straipsnio 2 dalies nuostatos taikytinos asmenų prašymams, kuriais viešojo administravimo subjekto prašoma pateikti informaciją, atlikti galimai teisės aktų reikalavimų pažeidžiančio ūkio subjekto patikrinimą ir pan. Minėtos įstatymo nuostatos neturėtų būtų taikomos prašymams išduoti licenciją ar leidimą veiklai vykdyti, nes nuostatos, susijusios su licencijų išdavimu ir kitais licencijavimo klausimais, nustatytos atskirame Viešojo administravimo įstatymo skyriuje, t. y. IV skyriuje „Licencijavimas ir ūkio subjektų veiklos priežiūra“. Be to, Viešojo administravimo įstatymo 11 straipsnio 2 dalies nuostatos, numatančios, kad prašymai gali būti pateikiami per E. pristatymo sistemą, kitomis elektroninių ryšių priemonėmis, paštu, kreipiantis asmeniškai arba per atstovą, neturėtų būti taikomos, jei iki šių nuostatų įsigaliojimo (2020 m. lapkričio 1 d.) buvo įdiegta atskira informacinė sistema ar registras atitinkamiems prašymams teikti, licencijoms ir leidimams išduoti.

Licencijavimo taisyklėse ir Nutarimo projekte numatyta, kad dokumentai gaminių ar pakuočių atliekų tvarkymo organizavimo licencijai gauti teikiami ir licencija išduodama, keičiama, atsisakoma ją išduoti, įspėjama apie galimą licencijos galiojimo sustabdymą, sustabdomas jos galiojimas, panaikinamas licencijos galiojimo sustabdymas, panaikinamas licencijos galiojimas naudojantis GPAIS. Pažymėtina, kad minėtų dokumentų teikimas, sprendimų ir procedūrų, susijusių su gaminių ar pakuočių atliekų tvarkymo organizavimo licencijomis, atlikimas per GPAIS numatytas nuo 2018 m. sausio 24 d. įsigaliojusioje Atliekų tvarkymo įstatymo 35¹ straipsnio 1 dalyje.

GPAIS sukurta įgyvendinant 2014–2020 m. Europos Sąjungos fondų investicijų veiksmų programos 5 prioriteto „Aplinkosauga, gamtos išteklių darnus naudojimas ir prisitaikymas prie klimato kaitos“ priemonės Nr. 05.2.1-APVA-V-010 „Atliekų tvarkymo sistemos valdymas“ lėšomis finansuojamą projektą „Vieningos gaminių, pakuočių ir atliekų apskaitos informacinės sistemos sukūrimas“ (toliau – GPAIS projektas). GPAIS – informacinė sistema, apimanti visos atliekų tvarkymo sistemos duomenis, todėl ja privalo naudotis visi atliekų tvarkymo sistemos dalyviai (išskyrus komunalinių atliekų turėtojus – gyventojus): alyvą, apmokestinamuosius gaminius, baterijas ir akumuliatorius, elektros ir elektroninę įrangą, pakuotes Lietuvos rinkai tiekiantys gamintojai ir importuotojai, elektros ir elektroninę įrangą Lietuvos rinkai tiekiantys užsienio valstybės asmenys ir jų įgaliotieji atstovai, atsakingi už Atliekų tvarkymo įstatyme elektros ir elektroninės įrangos gamintojams ir importuotojams nustatytą pareigų vykdymą Lietuvos Respublikoje, atliekų tvarkytojai, atliekų darytojai, privalantys vykdyti atliekų susidarymo apskaitą, gamintojų ir importuotojų organizacijos, licencijas išduodanti institucija (Aplinkos apsaugos agentūra), aplinkos apsaugos valstybinę kontrolę vykdytys pareigūnai ir t. t.

GPAIS projekto tikslas – sukurti ir įdiegti vieningą, lanksčią, funkcionalią, technologiškai patogią vartotojams gaminių, pakuočių, atliekų susidarymo ir tvarkymo apskaitos informacinę sistemą, kurioje kaupiami aktualūs ūkio subjektų ir jų vykdomos apskaitos duomenys ir kuri padėtų užtikrinti veiksmingą įmonėse vykdomos atliekų susidarymo ir tvarkymo apskaitos stebėseną, kontrolę ir tolimesnių atliekų tvarkymo sistemos vystymo veiksmų planavimą.

Duomenys GPAIS teikiami struktūrizuotose formose, automatiškai susisteminiami, atliekama kryžminė duomenų patikra ne tik su kitais valstybės registrais ir apskaitos sistemomis (pvz., Juridinių asmenų registru, Gyventojų registru, Adresų registru, Atliekų tvarkytojų valstybės registru, Aplinkosaugos leidimų informacine sistema), bet ir su kitų atliekų tvarkymo sistemos dalyvių GPAIS suvestais duomenimis (pvz., ar atliekų tvarkytojo pildoma sutvarkyto atliekų kiekio reikšmė neviršija reikšmės, kuri gaunasi susumavus jo gautus iš įvairių atliekų turėtojų ar kitų atliekų tvarkytojų tokių atliekų kiekius).

GPAIS reikiamus dokumentus teikia ir gaminių ar pakuočių atliekų tvarkymo organizavimo licenciją norinčios gauti gamintojų ir importuotojų organizacijos, gavusios licencijas šios organizacijos GPAIS pildo einamųjų metų veiklos planus, ataskaitiniam laikotarpiui pasibaigus – veiklos ataskaitas, kuriose dalį duomenų sistema pildo automatiškai, atsižvelgiant į tai, ką prieš tai organizacija buvo užpildžiusi einamųjų metų veiklos plane, kokias įmones nurodė savo narių ir pavedimo davėjų sąraše, kokius tiekėtų Lietuvos rinkai gaminių ar pakuočių kiekius šios įmonės užpildė GPAIS vykdydamos apskaitą, kokius šių organizacijų užsakymu sutvarkytus atliekų kiekius nurodė atliekų tvarkytojai, kurie GPAIS nurodyti kaip sudarę sutartis su šiomis organizacijomis.

Norint pasiekti minėtų GPAIS projekto tikslų, būtina, kad ūkio subjektai, kurie privalo atsiskaityti pagal atliekų tvarkymą reglamentuojančius teisės aktus, jungtųsi prie GPAIS ir nurodytų aktualius duomenis. Vertinant tai ir įgyvendinant nuo 2018 m. sausio 24 d. įsigaliojusias Atliekų tvarkymo įstatymo nuostatas bei atsižvelgus į tuo metu galiojusias Licencijavimo pagrindų aprašo² nuostatas, pakeistos Licencijavimo taisyklės numatant, kad visi veiksmai / sprendimai susiję su gaminių ar pakuočių atliekų tvarkymo organizavimo licencijomis atliekami naudojantis GPAIS, licencijas išduodanti institucija Licencijų informacinei sistemai (toliau – LIS) pateikia informaciją apie licencijos išdavimą, jos duomenų tikslinimą, įspėjimą apie galimą licencijos galiojimo

² Patvirtintas Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2012 m. liepos 18 d. nutarimu Nr. 937 „Dėl Licencijavimo pagrindų aprašo ir Licencijų informacinės sistemos nuostatų patvirtinimo“.

sustabdymą, galiojimo sustabdymą, galiojimo sustabdymo panaikinimą, galiojimo panaikinimą. Todėl patikslintame Nutarimo projekte nenumatyta, kad gaminių ar pakuočių atliekų tvarkymo organizavimo licenciją norintys gauti ūkio subjektai gali kitais būdais (ne tik per GPAIS) pateikti ir gauti reikiamus dokumentus, informaciją. Palikus galimybę ūkio subjektams dalį dokumentų teikti nesinaudojant GPAIS, pvz., popierine forma, nebūtų užtikrintas sklandus ir efektyvus ūkio subjektų pateiktų duomenų susisteminimas ir kryžminė patikra, būtų didinama našta patiems ūkio subjektams, nes jie turėtų pildyti ir (ar) rinkti duomenis, kuriuos dabar automatiškai užpildo GPAIS.

Vadovaujantis Tvarkos, kai negalima naudotis vieninga gaminių, pakuočių ir atliekų apskaitos informacine sistema, aprašo, patvirtinto Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 2018 m. sausio 31 d. įsakymu Nr. D1-73 „Dėl Tvarkos, kai negalima naudotis vieninga gaminių, pakuočių ir atliekų apskaitos informacine sistema, aprašo patvirtinimo“, 46 ir 47 punktais, sudaryta galimybė gamintojų ir importuotojų organizacijai prašymą išduoti gaminių ar pakuočių atliekų tvarkymo organizavimo licenciją pateikti ir kitomis elektroninėmis priemonėmis, jei sutrikus ar neveikia GPAIS: sutrikus ar neveikiant GPAIS, gamintojų ir importuotojų organizacija, norinti pateikti prašymą išduoti gaminių ar pakuočių atliekų tvarkymo organizavimo licenciją, šį prašymą ir teikiamų privalomų dokumentų duomenis pildo laisva forma elektroniniu formatu ir, naudodamasi elektroninėmis ryšio priemonėmis (elektroniniu paštu), šias užpildytas formas pateikia licencijas išduodančiai institucijai; pradėjus veikti GPAIS, prašymą pateikusi gamintojų ir importuotojų organizacija šio prašymo ir su prašymu teikiamų privalomų dokumentų duomenis turi suvesti į GPAIS ne vėliau kaip kitą darbo dieną vėl pradėjus veikti GPAIS.

Kadangi licencijos išduodamos per GPAIS sistemoje nurodant duomenis, kokios rūšies licencija ir kokiam subjektui išduota, bet neišduodama popierinė licencija (dublikatas), neaktualus Civilinio kodekso 2.78 straipsnyje minimas licencijų registravimas atitinkamame licencijų registravimo žurnale ir pakartotinis licencijos išdavimas, licencijos turėtoji pametus anksčiau išduotą popierinę licenciją.

Atsižvelgiant į tai, kad Atliekų tvarkymo įstatymo 34²³ straipsnio 2 dalimi įgaliojimai paskirti gaminių ar pakuočių atliekų tvarkymo organizavimo licencijas išduodančią ir licencijuojamos veiklos priežiūrą atliekančią institucijas suteikti aplinkos ministrai, Licencijavimo taisyklėse ir patikslintame Nutarimo projekte nerašomos konkrečios institucijos, atliekančios minėtų licencijas išduodančios ir licencijuojamos veiklos priežiūrą atliekančios institucijos funkcijas. Aplinkos ministro 2013 m. balandžio 24 d. įsakymu Nr. D1-276 „Dėl įgaliojimų suteikimo Aplinkos apsaugos agentūrai ir Aplinkos apsaugos departamentui prie Aplinkos ministerijos“ licencijas išduodančios institucijos funkcijas įgaliota vykdyti Aplinkos apsaugos agentūra, licencijuojamos veiklos priežiūrą atliekančios institucijos funkcijas – Aplinkos apsaugos departamentas prie Aplinkos ministerijos.

Priėmus Nutarimo projektą, neigiamų pasekmių nenumatoma.

Nutarimo projektas neprieštarauja Aštuonioliktosios Lietuvos Respublikos Vyriausybės programai, kuriai pritarta Lietuvos Respublikos Seimo 2020 m. gruodžio 11 d. nutarimu Nr. XIV-72 „Dėl Aštuonioliktosios Lietuvos Respublikos Vyriausybės programos“.

Nutarimo projektu neperkeliami ir neįgyvendinami Europos Sąjungos teisės aktai.

Nutarimo projektas nenotifikuotinas Europos Komisijai pagal Informacijos apie techninius reglamentus ir atitikties įvertinimo procedūras teikimo taisykles, patvirtintas Lietuvos Respublikos Vyriausybės 1999 m. gegužės 20 d. nutarimu Nr. 617 „Dėl Informacijos apie techninius reglamentus ir atitikties įvertinimo procedūras teikimo taisyklių patvirtinimo“.

Vadovaujantis Numatomo teisinio reguliavimo poveikio vertinimo metodikos, patvirtintos Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2003 m. vasario 26 d. nutarimu Nr. 276 „Dėl Numatomo teisinio reguliavimo poveikio vertinimo metodikos patvirtinimo“, 4 punktu, Nutarimo projekto numatomo teisinio reguliavimo poveikio vertinimas neatliekamas.

Pagal STT pastabą Nutarimo projektas papildytas nuostata, kad teikiant prašymą patikslinti licencijoje nurodytus organizacijos rekvizitus, organizacija turėtų pateikti valstybės įmonės Registrų centro išrašo kopiją ar kitus dokumentus, patvirtinančius, kad pasikeitė organizacijos rekvizitai. Šiuo metu veiklą vykdo 8 organizacijos. Licencijas išduodančios institucijos

duomenimis, per pastaruosius penkerius metus tik viena organizacija 2019 m. pateikė prašymą tikslinti licencijos duomenis (organizacijos rekvizitus). Atsižvelgiant į tai, kad šis informacinis pareigojimas (pridėti valstybės įmonės Registrų centro išrašo kopiją) truktų mažiau kaip 2 valandas ir jis taikomas mažiau kaip 20 ūkio subjektų, vadovaujantis Ūkio subjektų administracinės naštos ir prisitaikymo prie reguliavimo išlaidų vertinimo metodikos, patvirtintos Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2012 m. sausio 11 d. nutarimu Nr. 4 „Dėl Administracinės naštos ūkio subjektams nustatymo metodikos patvirtinimo“, 5 punktu, informacinio įpareigojimo sukeliama administracinė našta laikoma nereikšminga, todėl neatliekamas sukeltos naštos vertinimas ir apskaičiavimas.

Nutarimo projektui įtraukti į teisės sistemą, keisti ar priimti kitų teisės aktų nereikės.

Nutarimo projekte nėra sąvokų.

Konsultacijų su visuomene nebuvo ir jos neplanuojamos.

Nutarimo projekte neregamentuojamas asmens duomenų naudojimas.

Atliktas Nutarimo projekto antikorupcinis vertinimas.

Nutarimo projektą parengė Aplinkos ministerijos Atliekų politikos grupės (vadovė – Vilma Slavinskienė, tel. 8 698 75 027) vyresnioji patarėja Neringa Paškauskaitė (mob. 8 696 63 217, el. p. neringa.paskauskaite@am.lt).

PRIDEDAMA:

1. Nutarimo projektas, 6 lapai.
2. Derinimo pažyma, 4 lapai.
3. Antikorupcinio vertinimo pažyma, 7 lapai.

Aplinkos ministras

Simonas Gentvilas